

DET ÄR INTE LÄTT ATT KOMMA I TID - POJKE, 8 ÅR.

Den här fallbeskrivningen som kommer från logopeden Raija Väisänen från Uleåborg i Finland berättar om en åttaårig pojke (Olli), som hade många olika problem och som hade fått diagnosen ADHD. Den visar hur man kan använda Jag Kan på ett flexibelt sätt genom att bara använda de delar som passar den aktuella situationen bäst. I det här fallet fick läraren definiera Ollis huvudsakliga problem. Den omvandlades till en färdighet, som man sedan kom överens med Olli att han skulle lära sig. Han namngav inte sin färdighet, han hade ingen kraftfigur och man firade inte när han hade lärt sig färdigheten. Däremot deltog alla i skolan aktivt i att hjälpa honom med att lära sig sin färdighet, inklusive de andra barnen.

Raija blev ombedd att delta i elevvårdsteamets möte i en skola. Mötet gällde åttaåriga Olli som hade fått diagnosen ADHD. Elevvårdsteamet ville att Raija skulle berätta för dem om ADHD, hur det yttrar sig och hur skolan på bästa sätt skulle kunna stödja barn med denna typ av diagnos. I detta möte fick lärarna berätta om Ollis många problem: han orkade inte koncentrera sig på uppgifter, han gjorde inte sina läxor, han störde under lektionerna... listan tycktes bara fortsätta och fortsätta.

För att skaffa sig en bild av situationen bad Raija lärarna tänka på vilket av de många problem som var mest störande. Efter ett tag kom lärarna fram till, att Ollis värsta problem var att han aldrig lyckades komma tillbaka till klassen efter rasten med de andra barnen. Istället kom han alltid för sent och när han äntligen kom uppförde han sig för det mesta olämpligt, till exempel genom att sätta sig i papperskorgen eller att lägga papper på sitt huvud, eller göra andra slags clownier för att få uppmärksamhet från de andra barnen.

När det nu fanns en överenskommelse om vad som var Ollis mest centrala problem, vände Raija diskussionen till frågan om vilken färdighet Olli skulle behöva lära sig för att bli av med sitt problem. Som ett resultat av den här diskussionen kom man fram till att han behövde lära sig att återvända till klassen tillsammans med de andra barnen. När väl denna färdighet hade blivit identifierad hade det en gynnsam effekt på sättet som man talade om Olli. Lärarna som hade varit extremt frustrerade med situationen började visa tecken på iver och att komma på kreativa idéer om hur man skulle hjälpa Olli att lära sig den här färdigheten som han klart behövde för att bättre anpassa sig till skolan.

Efter detta möte berättade man för Olli att man hade pratat om honom under elevvårdsteamet och att man där hade kommit fram till, att man ville att han skulle lära sig att komma till klassrummet samtidigt med de andra barnen. Olli accepterade förslaget utan problem.

Nästa steg var att utarbeta en plan där en av skolans assistenter skulle gå fram till honom några minuter innan klockan ringde och säga något i stil med ”Nu ringer det snart och då är det dags att gå in”. Planen sattes i verket med det samma och man såg till att inte glömma att påminna Olli att rasten snart var slut. I själva verket gjorde de det till en vana att påminna honom två gånger: först fem minuter innan skolklockan ringde, och sen en gång till precis innan den ringde, genom att säga: ”Nu ringer det strax”.

Alla vuxna i skolan – inklusive kökspersonalen och vaktmästaren – rekryterades till att hjälpa till att stödja Olli. Alla gav honom generöst med positiv feedback när de såg honom komma in från rasten med de andra. ”Men, vad bra! Du kom ju in i tid!” kunde de till exempel säga till

honom. På gården berömde skolassistenterna honom bara de såg honom röra sig i rätt riktning efter att klockan hade ringt. ”Bra Olli! Du började röra dig mot dörren omedelbart när du hörde att klockan ringde. Bra gjort!”

Förutom de vuxna tog också hans kamrater del i att uppmuntra honom. De blev informerade om färdigheten som Olli höll på att lära sig och man pratade med dem om hur de på sitt sätt skulle kunna hjälpa till.

Så många människor deltog i att påminna Olli, att det inte behövdes någon särskild strategi för att hantera bakslag. Man kände inte heller något behov av att fira. Den positiva feedback som han fick från de andra räckte till för att hjälpa honom att tillägna sig sin färdighet snabbt och att omvandla den till ett bestående beteendemönster.

Fler berättelser finns i boken ”*Berättelser om smarta barn*”. Boken kan beställas via webbsidan www.verti.se